

Tárgytematika / Course Description**Magyar nyelv II.**

AKNB_TTTM035

Tárgyfelelős neve /**Teacher's name:** Dőryné dr. Zábrádi Orsolya**Félév / Semester:** 2022/23/2**Beszámolási forma /****Assesment:** Vizsga**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 2/2/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 0/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE****A tantárgy célja és feladata:**

Ismerje meg a hallgató a magyar nyelv szófajtani, szóalaktani, mondattani és szövegtani rendszerét! Képes legyen a szavakat alaktani és szófajtani szempontból, a mondatokat pedig szerkezetük szerint elemezni! Legyen biztos helyesírása!

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION**Tananyagtartalom:**

1.hét	A nyelv fogalma, jelszerűsége, a nyelvi szintek. A helyesírási és hangtani ismeretek felelevenítése. A követelmények ismertetése.
2.hét	Szófajtan. A szófaj fogalma. A szófajok osztályozásának problémái. A mai magyar nyelv szófaji rendszere. Az érintkező és kereszteződő szófajúság. A több szófajba sorolás lehetőségei.

3.hét	<p>Az ige. Az ige jelentése. A szám, személy, idő, mód kifejezése az igével a magyarban.</p> <p>A névszók.</p>
4.hét	<p>A határozószók: a valóságos határozószó, a határozói igenév és az igekötő.</p> <p>A viszonyítók és a mondatszók.</p>
5.hét	<p>Az alaktan tárgya, helye a nyelvtudományban. Az alaktan vizsgálati módszerei.</p> <p>Alaktani alapfogalmak. A morféma fogalma, fajtái. A szóelemek kapcsolási sorrendje.</p>
6.hét	<p>A magyar szótövek rendszere: az ige- és a névszótövek.</p>
7.hét	<p>A jelezés és ragozás a magyarban: a magyar ige- és a névszók jelezése és ragozása.</p>
8.hét	<p>Szóalkotás: a szóösszetétel a szóképzés, a szóalkotás egyéb módjai.</p> <p>A zh megírása az első 7 előadás és szeminárium anyagából.</p>
9.hét	<p>A mondat tárgya. A mondat meghatározása. A mondat fajtái. A szintagma fogalma.</p> <p>A mondat fő részei: az alany és az állítmány.</p>
10.hét	<p>Szinteződés és tömbösödés az egyszerű mondatokban. A bővítmények.</p> <p>Az egyszerű és az összetett mondatok határesetei.</p>
11.hét	<p>Összetett mondatok. Az alárendelő, a mellérendelő és a többszörösen összetett mondatok.</p>
12.hét	<p>A szöveg fogalma, főbb ismérvei. A szövegtan helye a tudományok rendszerében;</p> <p>tudománytörténeti előzményei. Szövegtipológia. Szövegszintek. A 2. zárthelyi dolgozat (mondat- és helymegírás).</p>

13.hét	Szöveggrammatika, szövegpragmatika, szövegsemantika. A szöveg szerkezete.
14.hét	Szövegek közötti összefüggések. A félév lezárása. A szóbeli vizsga témaköreinek, tételsorának megbeszélése.

A szorgalmi időszakban rendelkezésre álló 14 hét egyikén a hallgatók az órák keretein belül kijelölt feladatsorokat oldanak meg önállóan. Ezt a hetet az oktató jelöli ki.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Ellenőrzés és követelmények: aláírás és vizsgajegy

A félév vizsgajeggyel zárul. Az aláírás feltétele a 8. és a 12. héten megírandó zh legalább elégséges szintű teljesítése és a szemináriumokon való aktív részvétel, a kijelölt feladatok megoldása. Maximum 3 hiányzás megengedett. A vizsgajegyet a hallgatók a szóbeli vizsgára kapják.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Szakirodalom

1. *Adamikné Jászó Anna: A magyar nyelv könyve. Bp., Trezor Kiadó, 2004.*
2. *Keszler Borbála szerk.: Magyar grammatika. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.*
3. *A magyar helyesírás szabályai, Új magyar helyesírás, 12. kiadás, Bp., Akadémiai Kiadó, 2015.*
4. *Kiefer Ferenc: A magyar nyelv kézikönyve. Bp.,*

Deme László 1978. A beszéd és a nyelv. Bp., Tankönyvkiadó

6. Imrényi András - Kugler Nóra - Ladányi Mária - Markó Alexandra - Tátrai Szilárd - Tolcsvai Nagy Gábor: *Nyelvtan. Budapest. Osiris Kiadó. 2018.*

7. *Magyar nyelv (szerk. Farkas Ferenc) J11-1043*

8. *Feladatgyűjtemény (szerk. Farkas Ferenc) J11-1045*

9. *Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény (szerk. Hangay Zoltán) J11-1033*

10. *Hernádi Sándor: Helyesírási önképző (2. átdolgozott kiadás). Gondolat. Bp., 1988.*

11. *Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Trezor Kiadó. Bp., 1992.*

12. *Nagy Lajos, Cs.: Helyesírási gyakorlókönyv. Trezor Kiadó. Bp., 1989.*

13. *Nagy Lajos, Cs. 1993: Nyelvtani elemzések. Budapest, Trezor Kiadó.*

14. *Rácz Endre-Szemere Gyula: Mondattani elemzések. Tankönyvkiadó. Bp., 1985.*

15. *Szemere Gyula: Hogy is írjuk? (2. átdolgozott kiadás). Gondolat Bp., 1987.*

16. *Vörös Ferenc: Helyesírási tréningek. Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet. Győr, 1993.*

17. *Vörös Ferenc: Legyen biztos helyesírásunk! Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.*

18. *Galgóczi László: A magyar nyelv I. A nyelvi rendszer. A szöveg, a mondat és a szófajok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1992.*

19. *Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Bp., Osiris Kiadó*

20. Molnár József 1977. *A magyar beszédhangok atlasza.* Bp., Tankönyvkiadó